

Prošli je tjedan objavljeno da su cijene u svibnju ove godine bile 1,9% veće nego u svibnju prošle godine. Ista stopa inflacije zabilježena je u EU. Prvo pada na pamet da razlog leži u rastu cijena goriva. Doista, cijene energenata rasle su oko 6% u EU u istom razdoblju. Temeljna inflacija iz koje su isključene cijene hrane i energije rasla je znatno sporije od ukupnoga prosjeka, 1,1%.

Hrvatskoj je rast cijena bio rašireniji među raznim skupinama roba i usluga. U svibnju (naspram svibnja prošle godine) najveći je porast zabilježen kod odvoza smeća i otpada (više od 10%), opskrbe vodom, a dosta su rasle i cijene alkoholnih pića i duhana (2,9%). I učinak rasta cijena energenata bio je vidljiv (tekuća goriva +20,4%, električna energija +6,3%, usluge prijevoza +4,1%), ali je vidljivo i to da je ukupna inflacija prilično oživjela.

Sada tek slijedi ugradnja znatno viših cijena energenata u ostale cijene te uobičajeni sezonski rast cijena usluga rekreacije, kulture, hotela i restorana, pa je očito da će podatak prikazan na gornjoj slici i dalje rasti, što će označiti vrhunac trećeg cjenovnog ciklusa u proteklih deset godina. Vrhunac dva nedavna ciklusa vidi se na slici 2008. i 2012., a logika ekonomskih ciklusa nalaže očekivati novi cjenovni vrhunac te novu recesiju.

Međutim, tri čimbenika bi to moglo ublažiti. Prvo, emigracija i manji broj ljudi u zemlji prirodno postavlja ograničenja rastu agregatne potražnje i povlačenju cijena prema gore. Drugo, već se vidi da je Europska središnja banka veoma oprezna u pogledu zaoštavanja monetarne politike i podizanja kamatnih stopa. Treće, na tržištu nafte dogodile su se strukturne promjene u odnosu na stanje pred deset godina. Veći je udjel proizvođača iz Kanade i SAD-a koji su ovladali novim tehnologijama koje su na ovim razinama cijena (oko 70 USD) profitabilne, odnosi unutar OPEC-a su daleko od kompaktnih, a otvoreno je i pitanje što će biti s Iranom koji drži ogromne rezerve. U takvim uvjetima ne treba očekivati prevelika iznenađenja i troškovne udare (energetske, kamatne) koji bi mogli preokrenuti aktualne trendove u smjeru ozbiljnije recesije, barem ne skoro.

Usprkos tome, strah od inflacije ne treba zatomiti jer kada prijeđe 2 posto postoji opasnost od početka utjecaja na ponašanje aktera na tržištima.

Izvor: energypress.net